

Κυρίες και Κύριοι, καλημέρα σας.

Είναι ιδιαίτερη τιμή για εμένα να βρίσκομαι σήμερα ανάμεσά σας. Και μόνη η πρόταση της υποψηφιότητας για το Βραβείο «Γυναίκες της Ευρώπης» μου δίνει ένα σπάνιο βήμα γνωριμίας μαζί σας και την ευκαιρία να εμβαθύνω στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Κυρία Μπασακάλη, ευχαριστώ πάρα πολύ για την ιδιαίτερη αυτή εισαγωγή που μου κάνατε! Θα ήθελα να πω όμως ότι σχετικά με την εθελοντική προσφορά μου για τους κατοίκους της Ζαχάρωσ ήταν υποχρέωσή μου, καθώς είναι και η ιδιαίτερη πατρίδα μου.

Μετουσιώνοντας σε ιδέα την έννοια της «Ευρωπαϊάς Γυναίκας» το ίδιο το Βραβείο «Γυναίκες της Ευρώπης» συμβάλλει –ουσιωδώς– στη δημιουργία της συνείδησης της κοινής Ευρωπαϊκής μας ταυτότητας. Μια Ευρωπαϊκή ταυτότητα η οποία σε εμένα τουλάχιστον ενισχύθηκε και κατά την παραμονή για τις σπουδές μου στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η πεποίθηση ότι είμαι Ευρωπαία πολίτης, χτιζόταν μέσα μου σταδιακά, κάθε φορά που ταυτιζόμουν επιστημονικά και ιδεολογικά με τις Ευρωπαϊκές θέσεις και αξίες: για τα ανθρωπιστικά ζητήματα, τα ζητήματα δημόσιας υγείας και προστασίας του περιβάλλοντος, τη μορφή άσκησης της εξωτερικής πολιτικής που η Ευρώπη σοφά επέλεξε στις διεθνείς σχέσεις της, την ήπια δύναμη.

Οι Ευρωπαϊκές θέσεις για την προστασία των ωκεανών, των παντός τύπου δασών, για τη συνεργασία και τη βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, επ' ευκαιρία διεθνών διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Έθνών, όπου εργάστηκα εκπροσωπώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με έκαναν να νιώσω περίφανη που ήμουν Ευρωπαία. Στο εξωτερικό της Ένωσης όταν βρίσκεται κανείς, συνειδητοποιεί πόσο εξαιρετικά σημαντική είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παγκόσμια κοινότητα και η ισχυροποίηση της θέσης της Ένωσης ως ηγέτιδας δύναμης στα διεθνή ζητήματα.

Πρέπει όμως να έχουμε πάντα υπόψιν μας ότι η Ευρώπη να μην αναδεικνύεται σε παγκόσμιο ηγέτιδα σε ανθρωπιστικά θέματα και θέματα περιβάλλοντος, αλλά τα ζητήματα αυτά πλέον είναι παγκοσμιοποιημένα. Και όποια πρωτοβουλία και να αναλάβουν οι Ευρωπαίοι ηγέτες, χρειάζεται να ενισχυθεί με προστιθέμενη αξία, χρειάζεται να εμπλέξουμε και να δραστηριοποιήσουμε και τρίτα κράτη, αλλιώς τα αποτελέσματα των πρόσπαθειών μας κινδυνεύουν να είναι περιορισμένα. Το έδειξε περίτρανα η περίπτωση της υπογραφής του Πρωτοκόλλου του Κυότο, και σειρά άλλων διεθνών συνθηκών, όπως η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θαλάσσης, οι οποίες ακόμα δεν έχουν υπογραφεί από όλα τα ισχυρά κράτη. Η Ευρωπαϊκή ένωση θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα, μαζί με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και μαζί με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα πείσει η Ευρωπαϊκή Ένωση τις νέες αναδύμενες παγκόσμιες δυνάμεις, όπως η Κίνα, η Βραζιλία, η Ινδία, για την οθρή περιβαλλοντική διαχείριση, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τον υγιή ανταγωνισμό εμπορίου, την ανθρωπιστική αντιμετώπιση της διεθνούς πολιτικής.

Πιστεύοντας στην ανάγκη ενίσχυσης της διατλαντικής συνεργασίας και μελετώντας σε διδακτορικό επίπεδο θέματα διεθνούς δικαίου περιβάλλοντος, ανέλαβα μια σειρά πρωτοβουλιών σε ερευνητικό, θεωρητικό και πολιτικό επίπεδο. (Διότι οι επιστήμονες έχουμε ηθική υποχρέωση να εφαρμόζουμε τις γνώσεις μας για το κοινό καλό και να μην κρατούμε τις μελέτες μας στα συρτάρια για τα μάτια μόνο των άλλων συναδέλφων μας.)

Έτσι, το 2004 ανέλαβα την πρωτοβουλία ίδρυσης στην Αθήνα και τις Βρυξέλλες του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δικαίου, Επιστήμης και Τεχνολογίας, ερευνητικό οργανισμό σε θέματα αφορόντα στο περιβάλλον, την ενέργεια, τη βιοτεχνολογία, το διάστημα, τις τηλεπικοινωνίες με συνεργάτες με σπουδές και στην Αμερική και στην Ευρώπη, για να προωθήσουμε το διάλογο σε αυτούς τους νέους τομείς μεταξύ των νομικών και των φυσικών επιστημόνων και στις δύο γεωγραφικές περιφέρειες. Επίσης, εισάγαμε διατλαντικό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για νέους επιστήμονες. Στον πανεπιστημιακό χώρο παρουσίαζα στην Αμερικανική βιβλιογραφία μελέτες για νέοεμφανιζόμενα Ευρωπαϊκά νομοθετήματα. Πρότεινα την επανενεργοποίηση της Διατλαντικής Πλατφόρμας Συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των νομοθετικών σωμάτων της Αμερικής για να διαπραγματευθούν απολεσματικότερα το μελλοντικό Πρωτόκολλο για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, τόσο μέσα από δημοσιεύσεις μου, όσο και μέσα από άτυπες συναντήσεις με μέλη του Κογκρέσου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Διατλαντική Πλατφόρμα Συνεργασίας προϋπήρχε μεν, αλλά δεν δραστηριοποιήτο για αυτά τα ζητήματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, για να αντιμετωπίσει επιτυχώς μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας, αυτή των κλιματικών αλλαγών, υπάρχει ανάγκη να δραστηριοποιήσει στο έπακρο όλες τις δυνάμεις και τους θεσμούς τους οποίους διαθέτει! Και να δημιουργήσει και νέους, όπως ένα κέντρο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών, το οποίο να εστιάζεται κυρίως στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στις χώρες της Μεσογείου, δύο γεωγραφικές περιοχές οι οποίες δεν έχουν ακόμα τύχει της ανάλογης προσοχής, παρά το ότι σύμφωνα με τις Εκθέσεις (GR II) του International Panel on Climate Change, είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών. Θέματα ενδιαφέροντος του Κέντρου μεταξύ άλλων θα πρέπει να είναι:

- ο διεπιστημονικός διάλογος και η διακρατική επιστημονική συνεργασία,
- η προστασία ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού,
- η προστασία της Μεσογείου και των ακτών της, και
- η προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών των Μεσογειακών χωρών.

Αξίζει να αναφερθεί ότι ακόμα και η Παγκόσμια Τράπεζα και το ειδικό Πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Εθνών έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να ενισχύσουν την ίδρυση ενός τέτοιου Κέντρου. Το Κέντρο όμως θα πρέπει να λειτουργήσει πρωτίστως κάτω από την αιγίδα των Ευρωπαϊκών θεσμών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκφράζοντας τη φροντίδα του για τους λαούς της Ευρώπης, μέσω και της ειδικής Επιτροπής του για το Κλίμα πρέπει να αναλάβει την πρωτοβουλία λειτουργίας του κέντρου και οι Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδίως του Περιβάλλοντος, της Δημόσιας Υγείας και της Έρευνας και της Τεχνολογίας, καθώς η επιστημονική κοινότητα στο σύνολό της και η κοινωνία των πολιτών πρέπει να μετάσχουν της προσπάθειας ίδρυσης. Όλοι μαζί, θα μπορέσουμε να πραγματώσουμε το όραμα για μια Ευρώπη Δικαίου, μια πράσινη Ευρώπη, μια Ευρώπη που κατακτά τη διεθνή πρωτοπορία στην έρευνα και τη γνώση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας. Δεν ξέρω αν διαθέτω άλλο χρόνο για να αναπτύξω λεπτομέρειες για κάποια από τα θέματα τα οποία ίσως θα θέλατε να ακούσετε περισσότερο. Θα είμαι για το υπόλοιπο της εκδήλωσης στη διάθεσή σας, να απαντήσω στις ερωτήσεις σας και κυρίως να ακούσω και τις δικές σας σκέψεις.
Ευχαριστώ πάρα πολύ!